

CARSKA POTERA

Stiv Beri

Preveo Vladimir D. Nikolić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

*Za Pem Ahern i Marka Tavanija,
tvorce snova*

Proučavajte prošlost, ako želite da znate budućnost.

– KONFUČIJE

Mudraci iz prastarih vremena su bili oštroumni, tajanstveni, mudri, učeni. Dubina njihovog znanja je nepojmljiva. Zbog toga što su nepojmljivi, sve što možemo uraditi jeste da opišemo njihov izgled. Oprezni, kao ljudi pri prelasku zaleđene reke. Pripravni, kao ljudi svesni opasnosti. Uljudni, kao gosti. Popustljivi, kao led koji se topi. Jednostavni, kao komadi neobrađenog drveta.

– LAO CE (604. pre n. e.)

Ko zatire kuću svoju, naslediće vetar.

– Priče Solomonove, 11: 29

ZAHVALNICA

U svakoj knjizi se zahvaljujem svim divnim ljudima u izdavačkoj kući *Renderom Haus*. Ni ovog puta neću napraviti izuzetak. Dakle, duboko i iskreno hvala Džini Sentrelo, Libi Makgvajer, Sindi Mari, Kim Hovi, Kristini Kabelo, Beku Stvanu, Kerol Louenstajn i svim ljudima iz promotivnog i prodajnog odeljenja. Takođe, klanjam se Lori Džorstad, koja je bila urednica svih mojih romana. Nijedan pisac ne bi mogao tražiti bolju grupu profesionalaca s kojima će raditi. Vi ste, bez ikakve sumnje, najbolji.

Naročito se zahvaljujem prijateljski nastrojenim ljudima u Ahenu, koji su veoma strpljivo odgovarali na moja beskrajna pitanja. Zakasnelu zahvalnost dugujem i Ronu Čejmblinu, vlasniku knjižare „Čejmblin bukmajna“ u Džeksonvilu na Floridi, gde sam tokom godina obavio najveći deo istraživanja. To je neverovatno mesto. Hvala ti, Rone, što si ga stvorio. I naklon našoj australijskoj mami, Kejt Taperel, koja mi je pružila uvid u to kako ljudi govore tamo dole, u Australiji.

Konačno, ova knjiga je posvećena mom agentu, Pem Ahern i mom uredniku, Marku Tavaniju. Pem me je uzela za klijenta 1995. godine, a potom izdržala sedam godina i ukupno osamdeset pet odbijanja pre nego što nas je udomila. Kakvo strpljenje. A zatim, tu je i Mark. Koliko je samo rizikovao s ludim advokatom koji je želeo da piše knjige.

Međutim, svi smo preživeli.

Dugujem Pem i Marku više no što bilo koja osoba za života može vratiti. Hvala vam.

Za sve.

PROLOG

NOVEMBAR, 1971. GODINE

Zvono za uzbunu se oglasilo i Forest Malon se prenuo iz dremeža.

„Dubina?“ upitao je.

„Stotinu osamdeset metara.“

„Šta se nalazi ispod nas?“

„Još šest stotina metara ledene vode.“

Preleteo je pogledom preko aktivnih brojčanika, pokazivača dubine i termometara. U sićušnoj komandnoj sobi podmornice, kormilar mu je sedeo s leve strane, dok je operator hidroplana bio stešnjen s desne. Oba čoveka su držala ruke čvrsto na kontrolnim palicama. Svetlo se palilo i gasilo.

„Smanji brzinu na dva čvora.“

Podmornica se zanela u vodi.

Zvono za uzbunu je utihnulo. Komandna soba je utonula u mrak.

„Kapetane, izveštaj iz prostorije sa nuklearnim reaktorom. Osigurač na jednoj upravljačkoj šipki je pregoreo.“

Znao je šta se dogodilo. Sigurnosni uređaji ugrađeni u kapricioznu mašinu automatski su spustili ostale šipke – a reaktor se isključio. Samo jedno se moglo učiniti. „Prebacite pogon na akumulator.“

Uključila su se mutna pomoćna svetla. Glavni inženjer Flanders, uredan i promišljen profesionalac na koga je Malon naučio da se oslanja, ušao je u komandnu sobu. Upitao ga je: „Kakva je situacija, Tome?“

„Ne znam koliko je kvar ozbiljan, niti koliko će nam vremena biti potrebno da ga popravimo, ali moramo da smanjimo potrošnju električne energije.“

I ranije su ostajali bez nuklearnog reaktora, nekoliko puta štaviše i znao je da baterije mogu obezbediti napajanje električnom strujom za najviše dva dana i to ako je budu štedeli. Njegova posada je marljivo uvežbavala upravo ovakve situacije, ali u priručniku je pisalo da se, kad se jednom isključi, reaktor mora ponovo uključiti u roku od jednog sata. Ukoliko bi prošlo više vremena, podmornica bi se morala odvući u najbližu luku.

Koja je bila udaljena dve i po hiljade kilometara.

„Isključite sve što nam nije potrebno“, rekao je.

„Kapetane, biće teško održavati je na kursu“, kazao je kormilar.

Znao je Arhimedov zakon. Predmet iste težine poput jednake mase vode niti će potonuti, niti će isplivati na površinu. Umesto toga, plutaće na istom nivou nošen tamo-amo. Svaka podmornica radila je po tom osnovnom pravilu, sa motorima koji su je držali ispod površine vode i terali napred. Bez električne energije ne rade motori, nema zaranjanja, nema pokretne sile. Svi ovi problemi lako bi se mogli ublažiti izranjanjem na površinu, ali iznad njih se nije nalazilo otvoreno more. Bili su zarobljeni ispod ledenog pokrivača.

„Kapetane, iz mašinskog odeljenja prijavljuju omanje curenje u hidrauličnom sistemu.“

„Omanje curenje?“ upitao je. „Sad?“

„Primitili su ga i ranije, ali zbog nestanka električne energije traže dozvolu da zatvore ventil kako bi zaustavili curenje i zamenili crevo.“

Logično. „Neka učine tako. Nadam se da će to biti poslednja loša vest za danas.“ Okrenuo se prema tehničaru koji je sedeo za hidroakustičnim uređajem. „Ima li ičega ispred nas?“

Svi koji plove na podmornicama uče od onih koji su plovili pre njih, a pomorci koji su se prvi borili sa zaleđenim morima prenosili su dalje dve osnovne lekcije: nemoj nikada da udariš u nešto zaleđeno ukoliko ne moraš i, ako to već nije moguće izbeći, okreni pramac ka ledu, guraj polako i pomoli se.

„Sve je čisto ispred nas“, izvestio ga je tehničar.

„Počinje da se zanosi“, rekao je kormilar.

„Izravnaj. Ali štedi energiju.“

Pramac podmornice je iznenada počeo da tone.

„Šta, kog đavola?“ progundao je.

„Vertikalni stabilizatori na krmi su se okrenuli na puno zaranjanje“, povikao je operator hidroplana. Čovek je ustao sa sedišta i vukao nadole upravljačku palicu. „Ne mogu da ih vratim u pređašnji položaj.“

„Blante“, povikao je Malon, „pomozi mu.“

Carska potera

Sonarista je napustio položaj i pritrčao da pomogne. Ugao poniranja se povećao. Malon je zgrabio kontrolnu tablu sa elektronskim nautičkim kartama dok se oko njega sve što nije bilo pričvršćeno kotrljalo napred u divljoj lavini.

„Pomoćna kontrola krmenih stabilizatora“, uzviknuo je.

Ugao poniranja se povećao.

„Preko četrdeset pet stepeni“, obavestio ga je kormilar. „Još uvek na punom zaranjanju. Ne radi.“

Malon je čvršće zgrabio kontrolnu tablu i borio se da održi ravnotežu.

„Dve stotine sedamdeset metara do dna i smanjuje se.“

Brojevi na pokazivaču dubine su se vrteli toliko brzo da su bili skoro nejasni. Podmornica je mogla zaroniti na dubinu od devet stotina metara, ali se dnu okeana rapidno približavala, a pritisak vode je rastao – previše, prebrzo i oplata bi mogla da bude probijena. Međutim, ni udaranje u dno pri punoj brzini ne bi bio prijatan svršetak.

Samo se jedno moglo učiniti.

„Svom snagom unatrag. Pustite vazduh u balastne cisterne.“

Podmornica se zatresla dok je mašinsko odeljenje izvršavalo njegovo naređenje. Elise su obrnule smer rada i kompresovani vazduh je pojurio u cisterne, izbacujući vodu napolje. Kormilar je čvrsto držao podmornicu na kursu. Operator hidroplana se pripremio za ono što je Malon znao da će uslediti.

Pozitivna plovnost se vratila.

Poniranje se usporilo.

Pramac se naglo propeo nagore, a potom izravnao.

„Kontrolišite protok“, naredio je. „Održavajte nas na istom nivou. Ne želim da izronimo.“

Operator hidroplana je poslušao njegovo naređenje.

„Koliko do dna?“

Blant se vratio za sonar. „Šezdeset metara.“

Malon je bacio pogled na pokazivač dubine. Sedam stotina metara. Trup podmornice je stenjao od napora, ali je izdržao pritisak vode. Pogledao je pokazivače sa natpisom OTVORI. Lampice su pokazivale da su svi ventili zatvoreni. Napokon, malo dobrih vesti.

„Spustite nas dole.“

Prednost koju je ova podmornica imala nad svim ostalim je bila njena sposobnost da se spusti na dno okeana. Bilo je to samo jedna od mnogih specijalnih odlika koje je ovaj model posedovao – poput rezervnog

napajanja električnom energijom i kontrolnog sistema, čiju su slikovitu demonstraciju upravo iskusili.

Podmornica se spustila na dno.

Svi u komandnoj sobi su zurili jedni u druge. Niko nije progovarao. Nisu ni morali. Malon je znao šta misle. *Ovo je bilo blizu.*

„Znamo li šta se dogodilo?“ upitao je.

„Iz pogonskog odeljenja javljaju da su redovni i rezervni sistemi za upravljanje i poniranje otkazali kada su zatvorili ventil radi popravke. To se nikad ranije nije dogodilo.“

„Mogu li mi reći nešto što već ne znam?“

„Ventil je sad ponovo otvoren.“

Nasmešio se na inženjerov način koji je govorio *Da znam išta više, rekao bih ti.* „U redu, reci im da ga poprave. Kakva je situacija sa reaktorom?“

Mora da su potrošili strahovito mnogo električne energije dok su se borili sa neočekivanim poniranjem.

„Još uvek je isključen“, izvestio ga je njegov zamenik.

Šezdeset minuta, tokom kojih se reaktor morao ponovo uključiti, brzo je isticalo.

„Kapetane“, rekao je Blant gledajući u monitor sonara. „Imamo dodir sa nečim napolju. Više čvrstih tela. Izgleda da smo se ugnezдили usred područja prepunog stena.“

Odlučio je da rizikuje i potroši dodatnu količinu električne struje. „Uključite spoljašnje kamere i svetla. Ali samo da brzo bacimo pogled napolje.“

Na monitorima se ukazao prikaz beskrajne mase vode, prošarane svetlucavim životinjicama. Podmornica je bila okružena stenama, koje su pod različitim uglovima ležale na morskom dnu.

„Ovo je čudno“, rekao je neko od njegove posade.

Malon je to takođe primetio. „Ovo nisu stene. Ovo su kameni blokovi. I to veliki. Pravougaonog i kvadratnog oblika. Usmerite kamere i svetla na jedan od njih.“

Blant je rukovao kontrolama i kamera je fokusirala površinu jednog kamenog bloka.

„Bože blagi“, rekao je njegov zamenik.

Kamen je bio prekriven znakovima. To nije bilo pismo, ili bar ne neko koje je Malon poznao. Znakovi su bili nagnuti udesno, zaobljeni i tečni. Pojedinačni znakovi su bili grupisani zajedno, kao da tvore reči, ali ih on nije mogao pročitati.

Carska potera

„Nalaze se i na ostalim blokovima, takođe“, rekao je Blant i Malon je pogledao preostale monitore.

Nalazili su se usred ruševine grada, čiji su se delovi uzdizali sa morskog dna poput duhova.

„Isključite kamere“, kazao je. U tom trenutku mu je električna struja, a ne radoznalost, predstavljala glavnu brigu. „Jesmo li bezbedni ovde, ukoliko se ne pomeramo?“

„Spustili smo se na čistinu“, odgovorio je Blant. „Bezbedni smo.“

Sirena za uzbunu je zatreštala. Odredio je mesto kvara. Panel sa električnim baterijama.

„Kapetane, potrebni ste im napred“, povikao je njegov zamenik jače od treštanja sirene.

Iskobeljao se navrat-nanos iz komandne sobe i pohitao prema lestvicama koje su vodile prema tornju. Glavni inženjer je već stajao u podnožju merdevina.

Zvono za uzbunu je utihnulo.

Osetio je vrelinu i spustio pogled na pod. Sagnuo se i ovlaš dotakao metal. Vruć poput pakla. Loše. Sto pedeset srebro-cink baterija u kućištu od aluminijuma se nalazilo ispod palube. Naučio je iz sopstvenog gorkog iskustva kako je njihovo prisustvo na podmornici više bilo dekorativno nego što je uistinu bilo korisno. Stalno su se kvarile.

Tehničar je odvrtao četiri šrafa koja su držala podnu oplatu na mestu, jedan po jedan. Zaklopac je podignut, a iz potpalublja je pokuljao gust oblak dima. Malon je istog časa znao u čemu je problem. Tečni kalijum-hidroksid iz baterija se izlio.

Ponovo.

Podna oplata je vraćena na mesto uz tresak. Međutim, to će im pružiti tek nekoliko minuta. Ventilacioni sistem će uskoro raširiti rezak dim kroz čitavu podmornicu i, bez mogućnosti da izbace napolje otrovni vazduh, svi će pomreti.

Otrčao je natrag u komandnu sobu.

Nije želeo da umre, međutim, njihove šanse su se smanjivale velikom brzinom. Dvadeset šest godina je služio na podmornicama – dizel-električnim i nuklearnim. Samo jedan od pet regruta je uspevao da se upiše na odsek za podmornice mornaričke vojne akademije, na kojem su probe fizičke snage, psihološki testovi i merenja vremena reagovanja gurali svakog kadeta do krajnjih granica sposobnosti. Malonove srebrne delfine prikačio mu je na uniformu prvi kapetan pod kojim je služio, a on je od tada tu čast dodelio mnogim drugima.

Stiv Beri

Tako da je znao konačan ishod.

Igra je bila završena.

Čudnovato, ali samo jedna misao mu je prošla kroz glavu dok je ulazio u komandnu sobu i pripremao se da se bar ponaša kao da imaju kakvu-takvu šansu da se izvuku. Njegov sin. Star deset godina. Koji će odrasti bez oca.

Volim te, Kotone.

PRVI DEO

1.

GARMIŠ, NEMAČKA

UTORAK, 11. DECEMBAR, SADAŠNJOST

13:40

Koton Malon je mrzeo male, zatvorene prostore.

Njegovu trenutnu nelagodu samo je pojačavala krcata gondola na žičari. Većina putnika u gondoli je bila ovde na odmoru. Bili su obučeni u raznobojnu odeću, sa štapovima i skijama položenim pored sebe. Mnoštvo različitih nacionalnosti. Nekoliko Italijana, poneki Švajcarac, šaćica Francuza, ali uglavnom Nemci. Među prvima se ukrcao u gondolu i, kako bi olakšao nelagodnost, smestio se tik uz prozor prekriven injem. Tri hiljade metara iznad uzdizao se vrh planine Cugšpice prekriven poznim jesenjim snegom, siv naspram metalnoplavog neba.

Nije bilo pametno što je pristao na ovu lokaciju.

Gondola je nastavila vrtoglav uspon, prolazeći mimo jednog od čeličnih stubova koji su se uzdizali na strmim kamenim grebenima.

Bio je nemiran i to ne samo zbog gužve u kabini. Na vrhu najviše nemačke planine čekali su ga duhovi. Izbegavao je ovaj sastanak bezmalo četrdeset decenije. Ljudi poput njega, koji toliko duboko zakopavaju sopstvenu prošlost, ne bi trebalo da raskopavaju te grobove tako olako.

Međutim, Malon je ipak bio ovde i radio je upravo to.

Drmanje se usporilo dok je gondola ulazila, a zatim se i zaustavila na poslednjoj stanici žičare na vrhu planine.

Stiv Beri

Skijaši su požurili prema drugoj žičari koja će ih spustiti do niže tačke, gde su ih čekali restorani, padine i skijaške staze. On ne skija, nikad nije, niti je ikada to želeo.

Prošao je kroz turistički centar, žutim plakatom označen kao „Minčer haus“. Restoran je zauzimao polovinu zgrade, dok su u ostatku građevine bili smešteni pozorište, snek-bar, opservatorija, prodavnica suvenira i meteorološka stanica.

Prošao je kroz vrata od debelog stakla i stupio na terasu oivičenu metalnom ogradom. Oštar alpski vazduh mu je pekao usne. Stefani Nel mu je kazala kako će ga njegova veza čekati na platformi opservatorije. Jedno je bilo očigledno. Tri hiljade metara visoko na Alpima svakako je povećavalo stepen privatnosti njihovog sastanka.

Planina Cugšpice se nalazila na samoj granici Nemačke. Niz snegom prekrivenih grebena se uzdizao južno prema Austriji. Ka severu je ležala dolina u obliku supenog tanjira okružena kamenim vrhovima. Koprana ledena magle skrivala je od pogleda nemačko selo Garmiš i njegovog komšiju, Partenkirhen. Oba sela su bila sportske meke, a čitava oblast je bila poznata ne samo kao skijaški centar, već i po vožnji boba, klizanju na ledu i karlingu.

Još sportova koje je izbegavao.

Platforma opservatorije je bila pusta, izuzev starijeg para i nekolicine skijaša koji su očigledno zastali kako bi uživali u pogledu. Malon je došao da reši misteriju koja ga je mučila od dana kad su ljudi u vojnim uniformama došli da saopšte njegovoj majci kako joj je suprug mrtav.

Poslednji kontakt sa podmornicom izgubljen je pre četrdeset osam sati. Poslali smo spasilačke brodove u severni Atlantski okean i oni su pročešljali njihovu poslednju poznatu poziciju. Olupina je pronađena pre šest sati. Sačekali smo sa obaveštavanjem porodica preminulih, sve dok nismo bili potpuno sigurni da nema preživelih.

Njegova majka nijednom nije zaplakala. To nije bio njen način. Ali to ne znači da nije bila skrhana. Prošle su godine pre nego što su se pitanja uobličila u njegovom mladom umu. Vlada SAD nije ponudila nikakvo dodatno objašnjenje izuzev zvaničnih saopštenja. Kad se prvi put priključio mornarici, pokušao je da pristupi izveštaju istražnog vojnog suda o potapanju

podmornice, ali je saznao kako je izveštaj klasifikovan kao strogo poverljiv. Pokušao je ponovo nakon što je postao agent ministarstva pravde, sa propusnicom visokog stepena. Bez uspeha. Kad ga je Gari, njegov petnaestogodišnji sin, posetio tokom leta Malon se suočio s novim pitanjima. Gari nikad nije upoznao svog dedu, ali je dečak želeo da sazna nešto više o njemu i, naročito, o tome kako je umro. Štampa je opširno izveštavala o potapanju američke podmornice *Blazek* novembra 1971. godine, tako da su pročitali mnoštvo starih članaka na internetu. Njihov razgovor je raspirio Kotonove sopstvene sumnje – u dovoljnoj meri da nešto konačno učini u vezi s njima.

Gurnuo je ruke dublje u džepove parke* i prošetao terasom.

Niz teleskopa je bio postavljen uz ogradu. Pored jednog teleskopa je stajala žena, tamne kose podignute u pundu. Nosila je odelo jarke boje i posmatrala je kroz teleskop dolinu ispod, dok su njene skije i štapovi stajali uspravljani na ogradi nadomak nje.

Polako joj je prišao. Odavno je naučio jedno pravilo. Nikad nemoj žuriti. To samo stvara nevolje.

„Pogled i po, zar ne?“ rekao je.

Okrenula se. „Nego šta.“

Lice joj je imalo boju cimeta, što je u kombinaciji sa onim što je smatralo tipičnim egipatskim izgledom – oblikom njenih usana i nosa i bojom očiju – svedočilo o njenom bliskoistočnom poreklu.

„Ja sam Koton Malon.“

„Kako ste znali da sam ja osoba s kojom je trebalo da se sretnete?“

Pokazao je na kovertu braon boje koja je ležala na podnožju teleskopa. „Ovo očigledno nije misija visokog rizika.“ Nasmešio se. „Vi ste samo kurir?“

„Takoreći. Došla sam ovamo na skijanje. Nedelju dana odmora, konačno. Oduvek sam želela da dođem ovde. Stefani me je zamolila da ponese“, pokazala je kovertu, „ovo sa sobom.“ Ponovo se okrenula ka dolini. „Imate li nešto protiv da dovršim razgledanje? Košta jedan evro, a ja žarko želim da vidim čega sve ima tamo dole.“

Okrenula je teleskop, proučavajući nemačku dolinu koja se prostirala kilometrima ispod.

„Kako se zovete?“ upitao je.

„Džesika“, odgovorila je, ne skidajući oči s teleskopa.

Posegnuo je za kovertom.

* Anorak ili parka, vrsta teške jakne sa kapuljačom porubljenom krznom, koje štiti lice od smrzavanja. (Prim. prev.)

Njena čizma mu je preprečila put. „Ne još. Stefani je rekla da se postaram da shvatite kako ste vas dvoje sada kvit.“

Prošle godine Malon je pomogao svojoj staroj šefici u Francuskoj. Tada mu je kazala kako mu duguje uslugu i da bi trebalo pametno da je iskoristi.

I jeste.

„Dogovoreno. Dug je vraćen.“

Okrenula se od teleskopa. Obrazi su joj se rumenili od vetra. „Slušala sam podosta o vama u Magelan Biletu. Tamo ste neka vrsta legende. Jedan od prvobitnih dvanaest agenata.“

„Nisam znao da sam toliko popularan.“

„Stefani je rekla da ste skromni, takođe.“

Nije bio raspoložen za komplimente. Prošlost ga je čekala. „Mogu li dobiti dokument?“

Njene oči su zasjale. „Naravno.“

Uzeo je kovertu. Prva misao mu je bila – kako nešto toliko tanko možda može odgovoriti na toliko mnogo pitanja.

„To mora biti nešto veoma važno“, rekla je.

Još jedna lekcija. Ignoriši pitanja na koja ne želiš da odgovoriš. „Da li ste dugo u Biletu?“

„Nekoliko godina.“ Sišla je sa postolja na kojem se nalazio teleskop. „Ne dopada mi se, doduše. Razmišljam o tome da ga napustim. Čula sam da ste se i vi rano povukli, takođe.“

Ma koliko nehajno da je izgovorila te reči, otkaz je verovatno predstavljao dobru stvar za dalje napredovanje u njenoj karijeri. Tokom dvanaest godina koliko je proveo u Biletu, samo je tri puta otišao na odmor, a i tada je stalno bio na oprezu. Paranoja je bila samo jedan od mnogih rizika koje je posao agenta nosio sa sobom, a dve godine dobrovoljne penzije je tek trebalo da izleče tu boljku.

„Uživajte u skijanju“, rekao joj je.

Sutra će se vratiti avionom u Kopenhagen. Danas će posetiti nekoliko prodavnica retkih knjiga u oblasti – rizik njegovog novog posla. Sad je bio vlasnik knjižare.

Pogledala ga je dok je uzimala štapove i skije. „To i nameravam.“

Napustili su terasu i krenuli natrag kroz sada već maltene opusteli turistički centar. Džesika je krenula prema žičari koja će je odvesti do skijaških staza. On je pošao ka žičari koja će ga spustiti tri hiljade metara do nivoa tla.

Ušao je u praznu gondolu držeći kovertu u ruci. Dopadalo mu se to što je bio sam u kabini. Međutim, trenutak pre nego što su se vrata zatvorila,